

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Γεωργική Εκπαίδευση

Θεματική ενότητα 9 1/2

Όνομα καθηγητή: Αλέξανδρος Κουτσούρης

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι φοιτητές/τριες πρέπει να είναι ικανοί/ες:

- α) να ορίζουν τι είναι 'μάθηση'
- β) να αναφέρουν τα βασικά θεωρητικά και πρακτικά πορίσματα αφενός της συμπεριφοριστικής (behavioural) και, αφετέρου, της γνωστικής (gestalt) θεωρίας της μάθησης
- να αναφέρουν τα βασικά θεωρητικά και πρακτικά πορίσματα των βασικών (επιμέρους) συμπεριφοριστικών θεωριών

Λέξεις κλειδιά 1/2

- Μάθηση
- Συμπεριφορισμός
- Γνωστική θεωρία

Λέξεις κλειδιά 2/2

- Pavlov
- Watson
- Thorndike
- Skinner

ΜΑΘΗΣΗ

- Η μάθηση μπορεί γενικώς να οριστεί ως μία σχετικά μόνιμη αλλαγή στην ικανότητα έκθεσης μίας συμπεριφοράς, η οποία εμφανίζεται ως αποτέλεσμα επιτυχών ή ανεπιτυχών εμπειριών.

ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 1/2

Η μάθηση αποτελεί το κεντρικό παιδαγωγικό φαινόμενο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Στην (εκπαιδευτική) ψυχολογία υφίσταται μια σοβαρή διαμάχη σχετικά με το μηχανισμό που υπογραμμίζει την ανάπτυξη ή την εξαφάνιση μίας συμπεριφοράς.

ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 2/2

- μπηχεβιοριστική ή συμπεριφορική (behavioural) θεωρία

υπέρ μίας μηχανιστικής διαδικασίας κατά την οποία ένα περιβάλλον αυτόματα παράγει μία απάντηση (ανταπόκριση)

- νοησιαρχική ή γνωστική (gestalt) θεωρία

η μάθηση αντανakλά μία πνευματική διαδικασία στην οποία η συμπεριφορά είναι εύκαμπτη και προσανατολισμένη σε κάποιους στόχους.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΜΟΣ (1/2)

- Οι συμπεριφοριστικές θεωρίες στηρίζονται στους βασικούς νόμους του συνειρμού (ομοιότητας, αντίθεσης και χωροχρονικής συνάφειας) σύμφωνα με τους οποίους μια αισθητηριακή παράσταση διατηρείται και ανακαλείται στη μνήμη μας όταν αυτή είναι όμοια ή αντίθετη ή συνδέεται χωροχρονικά με μια άλλη παράσταση. Επιπλέον, θεωρείται ότι πηγή της γνώσης είναι οι αισθήσεις και η εμπειρική αντίληψη.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΜΟΣ (2/2)

- Σύμφωνα με τους συμπεριφοριστές, η ψυχολογία γίνεται επιστήμη από τη στιγμή που μελετά και αποκαλύπτει τους νόμους που διέπουν τις σχέσεις της «παρατηρήσιμης και μετρήσιμης» συμπεριφοράς που εισέρχεται ως ερέθισμα και εξέρχεται ως αντίδραση χωρίς αναφορά σε εσωτερικές διαδικασίες (νόηση, βούληση, σκοποί, κίνητρα κλπ.). Κατά συνέπεια, η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι αποτέλεσμα μάθησης που συντελείται από συνδέσεις ερεθισμάτων και αντιδράσεων.

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ (1/2)

- Οι οπαδοί των γνωστικών θεωριών αντιδρούν στη μηχανιστική θεώρηση (ερέθισμα – απόκριση) των συμπεριφοριστών και επικεντρώνουν στην ανθρώπινη νόηση (γνωστικές δομές και διαδικασίες) σε μια προσπάθεια να κατανοήσουν το πώς ο ανθρώπινος νους αντιλαμβάνεται, σκέπτεται και αντιδρά σε διάφορες καταστάσεις. Έτσι, προσπαθούν να ερευνήσουν το τι παρεμβάλλεται «διάμεσα» (αντίληψη, νόηση, μνήμη, λήψη αποφάσεων κλπ.) δηλαδή ανάμεσα στο ερέθισμα και την αντίδραση.

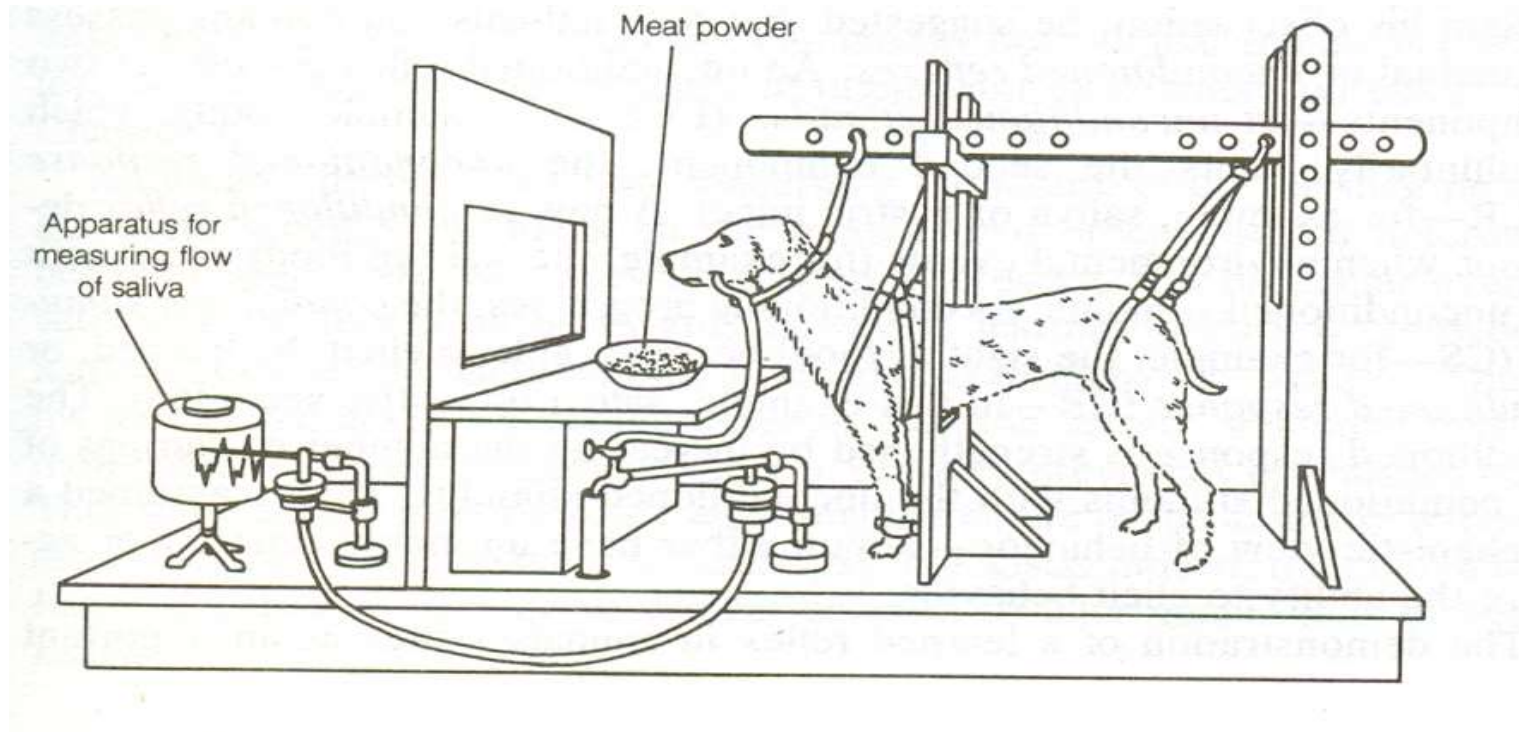

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ (2/2)

- Η μαθησιακή διαδικασία, σύμφωνα με τις γνωστικές θεωρίες, δεν είναι μια μηχανιστική συνάρτηση ερεθισμάτων και αντιδράσεων αλλά αποτέλεσμα της δόμησης των πληροφοριών σε ήδη προϋπάρχουσες γνωστικές δομές. Άρα, αφενός το άτομο είναι ενεργό κατά τη μαθησιακή διαδικασία και αφετέρου η μάθηση αφορά στη δημιουργία δομών και όχι σε απομονωμένες συνεξαρτήσεις.

ΣΥΝΕΙΡΜΙΚΗ - ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΝ (1/5)

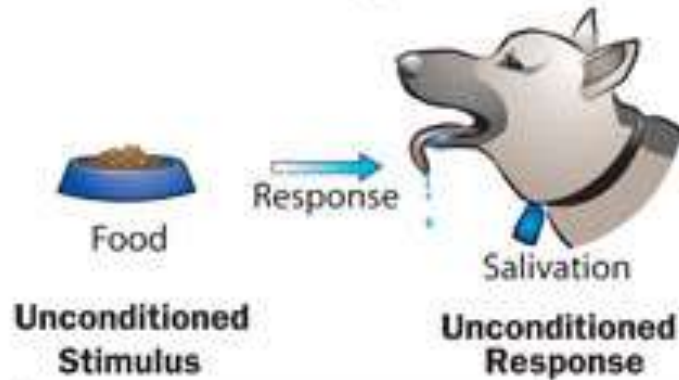
- α) το ερέθισμα που προκαλεί τη φυσική αντανακλαστική αντίδραση είναι το ανεξάρτητο (ή φυσικό) ερέθισμα (η τροφή),
- β) το ερέθισμα που αρχικά ήταν άσχετο με τη φυσική αντίδραση αλλά που μετά τη σύνδεσή του με το φυσικό ερέθισμα προκαλεί την ίδια (με το φυσικό ερέθισμα) αντίδραση είναι το εξαρτημένο ερέθισμα (το κουδούνι),
- γ) η αντίδραση στο φυσικό ερέθισμα (έκκριση σιέλου στην εμφάνιση της τροφής) αποκαλείται ανεξάρτητη αντανακλαστική αντίδραση και δ) η αντίδραση στο εξαρτημένο ερέθισμα (έκκριση σιέλου στο άκουσμα του ήχου) καλείται εξαρτημένη ή υποκατάστατη αντανακλαστική αντίδραση

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ (2/5)

How Dog Training Works

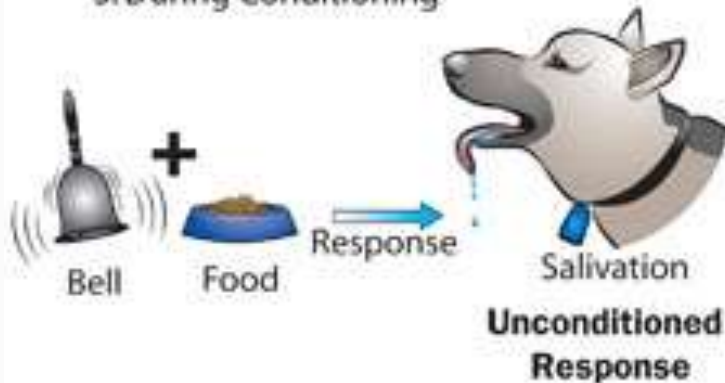
1. Before Conditioning

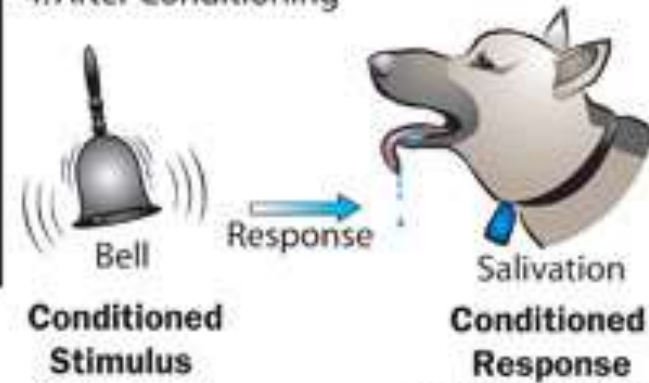
2. Before Conditioning

3. During Conditioning

4. After Conditioning

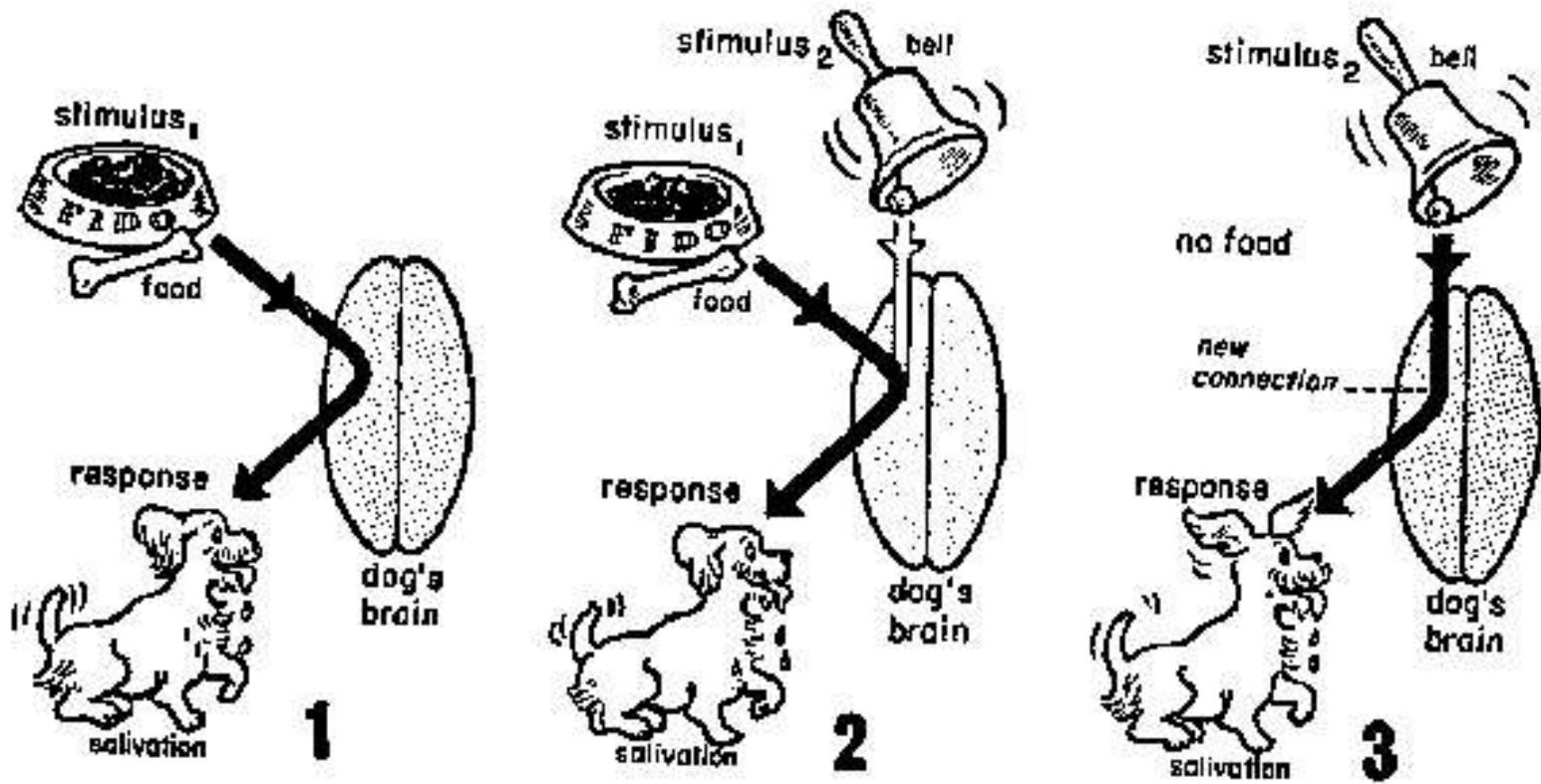

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΡΑΒΛΟΝ (3/5)

- Το πείραμα του Pawlow έδειξε ότι ο σκύλος «έμαθε» μετά από μια σειρά χωροχρονικών συνδέσεων μεταξύ του εξαρτημένου (τροφή) και του ανεξάρτητου ερεθίσματος (ήχος). Οι συχνές επαναλήψεις των δύο ερεθισμάτων είχαν ως αποτέλεσμα την εδραίωση της εξαρτημένης αντίδρασης.
- Αντίθετα, αν το εξαρτημένο ερέθισμα (ήχος) επαναληφθεί μετά τη μάθησή του χωρίς να συνοδεύεται από το ανεξάρτητο ερέθισμα (τροφή) η συνάφεια ανάμεσα στα δύο ερεθίσματα αποδυναμώνεται και τελικά χάνεται.
- Τα δύο αυτά φαινόμενα είναι γνωστά ως 'ενδυνάμωση' και 'απόσβεση' της σύνδεσης, αντίστοιχα.

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΒΛΟΒ (4/5)

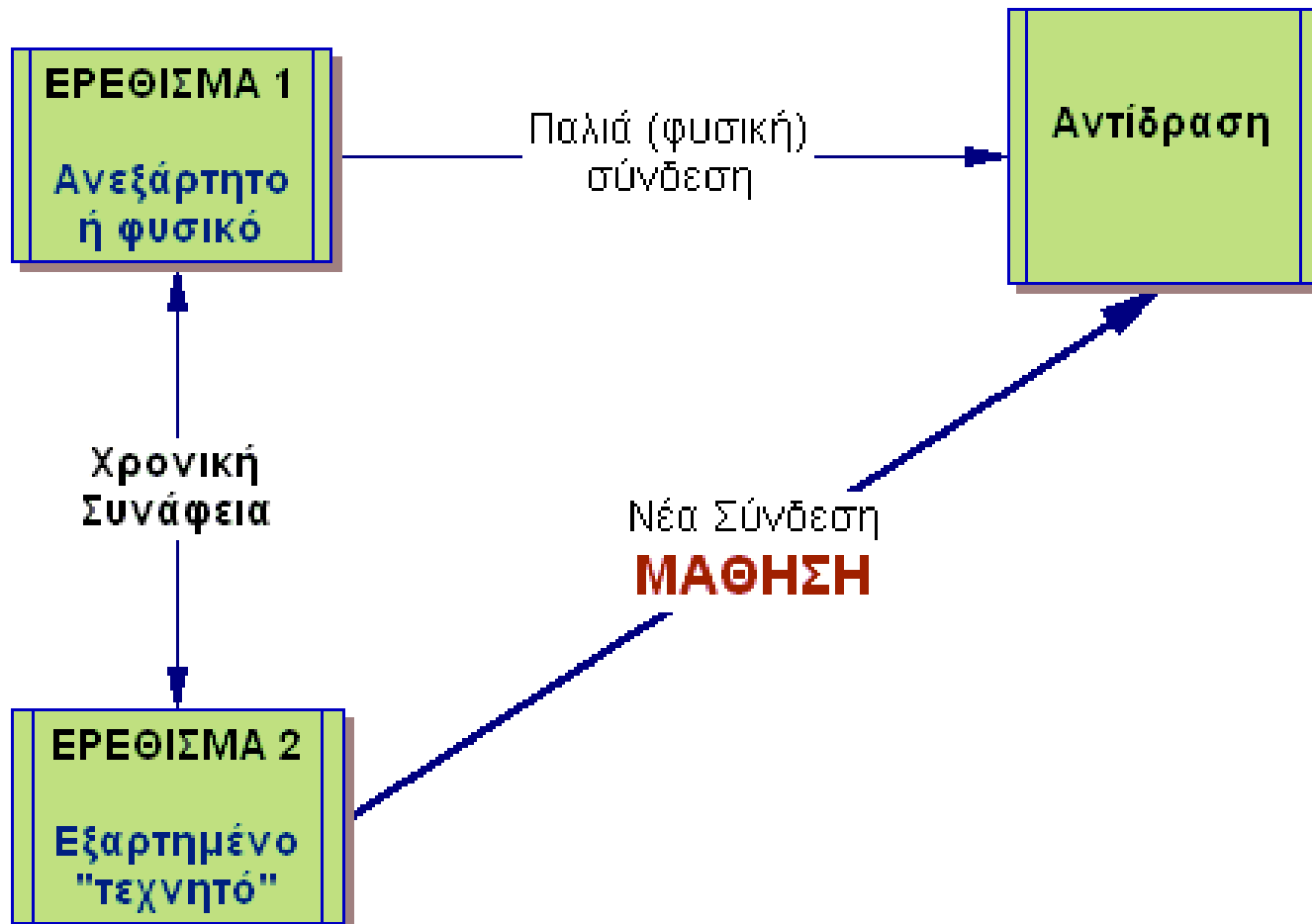

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΝ (5/5)

- Δύο άλλα ενδιαφέροντα φαινόμενα είναι η γενίκευση και η διάκριση των ερεθισμάτων. Στην πρώτη περίπτωση ο σκύλος αντιδρά όχι μόνο στο άκουσμα του συγκεκριμένου ήχου αλλά σε κάθε παρόμοιο ήχο. Η δεύτερη περίπτωση είναι το αντίθετο της πρώτης. Ο σκύλος δηλαδή αντιδρά μόνο στο συγκεκριμένο ήχο και όχι σε άλλους παρόμοιους ήχους.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Βιβλιογραφία 1/2

- Borger, R. and Seaborne, A. (1967) The Psychology of Learning. Harmondsworth, UK: Penguin.
- Gage, N. and Berliner, D. (1975) Educational Psychology. Chicago: Rand Mc Nally.
- Hill, W. (1977) Learning: A survey of psychological interpretations. London: Methuen.
- Klein, S. (1987) Learning: Principles and applications. New York: McGraw-Hill.

Βιβλιογραφία 2/2

- Mills, H.R. (1977) Teaching and Training. London: MacMillan.
- Stammers, R. and Patrick, J. (1975) The Psychology of Training. London: Methuen.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – PETRA (1991) Μαθήματα Παιδαγωγικής Επιμόρφωσης Εκπαιδευτών της Βιομηχανίας και του ΟΑΕΔ. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – PETRA.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

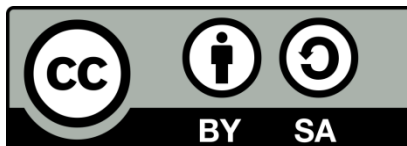
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξανδρος Κουτσούρης. «Γεωργική Εκπαίδευση». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCDAERD100/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
 - το Σημείωμα Αδειοδότησης
 - τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
 - το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)
- μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.